

HET WEKENFEEST, SJAVOEOT OF PINKSTEREN

Door Stef Looijen - mei 2018

Als ik zeg dat 50 dagen na Pasen het Pinksterfeest plaatsvindt, weten veel christenen wel wat ik bedoel (zeker zij die naar Opwekking gaan!). Als ik zeg dat 50 dagen na Pesach het Wekenfeest plaats vindt, dan loop ik het risico dat veel christenen niet goed begrijpen waar ik het over heb. Op zich is dat niet verwonderlijk. Pesach en het Wekenfeest zijn als het ware de schaduwfeesten (voorafschaduwingen) van Pasen en Pinksteren: Pesach is door Jezus in ons Paasfeest vervuld, het Wekenfeest door de uitstorting van de Heilige Geest in Pinksteren.

In de eerste plaats was Pesach, net als het Wekenfeest en het Loofhuttenfeest, een *oogstfeest*. Bij Pesach begint de gersteoogst. En deze oogst gaat door tot en met Sjavoet. Met Pesach, het feest van de ongezuurde broden of matzot, werd het eerste offer in de vorm van graankorrels gebracht.

Betekenis Sjavoet

Leviticus 23:15-16 schrijft voor dat vanaf dat eerste offer 50 dagen geteld moeten worden. Aan het einde daarvan vindt het Wekenfeest of Sjavoet plaats. Zoals voorgeschreven in Leviticus 23:17 werden dan twee broden heen en weer bewogen. Een zogenaamd beweegoffer, gebakken van *gezuurd brood*, als eerstelingen voor de Heer.

De rabbijnse uitleg leert ons dat de graankorrels van het eerste offer gelijk zijn aan het net uit Egypte verlosteslavenvolk. De graankorrels zijn als het ware het ruwe materiaal waar het volk uit gevormd wordt. Vijftig dagen later zijn de graankorrels broden. Het slavenvolk is tussen Pesach en Sjaveot gevormd om een volk te zijn. Vrij om de Torah te ontvangen en God te dienen.

In de tweede plaats wordt tijdens het Wekenfeest de voltooiing van de uittocht uit Egypte gevierd. Op de 50e dag na de uittocht sloot God met Israël Zijn verbond en gaf Hij de Torah als richtingbepalend voor het leven. Eén van de Hebreeuwse namen voor het Wekenfeest is 'Atsérét' wat einde, afsluiting of voltooiing betekent. De periode van de slavernij is voorbij. Het bestaan van Israël als een vrij volk kan beginnen.

In Exodus 19:10 wordt het volk opgedragen zich te heiligen en hun klederen te wassen. Alleen als geheiligd volk kan men de Eeuwige ontmoeten.

Tijdens de eerste nacht van het Wekenfeest waakt men omdat men Jahweh, God de Allerhoogste, de Eeuwige verwacht. En dan ontvangt Israël de Torah en de Tien geboden (de tien Woorden ten leven).

God daalt neer op de berg Sinaï, in een wolk met donderslagen, bliksemschichten, met rook en vuur en zeer luid bazuin (sjofar) geschal.

Voor ons als christenen is het niet moeilijk te zien dat in Handelingen 2 met een geluid als van geweldige windvlagen en tongen als van vuur de natuurverschijnselen van de openbaring op de Sinaï zich als het ware herhalen.

De verwarring van Babel heeft niet het laatste woord

In Genesis 10 staat een lijst vermeld van de volken die na de zondvloed uit Sem, Cham en Jafeth voortkwamen. Het waren er in totaal 70. Het getal 70 is in de Bijbel een belangrijk getal. Op 19 april 2018 jongstleden vierden we de 70^e verjaardag van Israël, wat een bijzondere gebeurtenis was.

De Engelsman Bill Cooper legt in zijn boek 'Na de vloed' overtuigend uit hoe nauwkeurig de samenstelling van deze lijst is. Hij heeft op basis van deze lijst de oorsprong van vrijwel al onze bekende volken zoals bijvoorbeeld Engeland, Frankrijk, Duitsland, landen in het Midden Oosten, China, enzovoort, kunnen vaststellen. Cooper deed hier meer dan 25 jaar onderzoek naar en mocht daarvoor verschillende eredoctoraten ontvangen.

In Genesis 11 staat de zeer bekende geschiedenis van de toren van Babel. De bewoners van de aarde wilden een toren bouwen die tot aan de hemel reikte. Daarmee maakten zij zich schuldig aan de oerzonde, namelijk als God te willen zijn. De Eeuwige antwoordde hierop door de tot dan toe enige taal op aarde in vele talen te veranderen. Babel betekent verwarring. Het Frans, Engels, Chinees, etc. zijn hier alle begonnen.

Maar het is niet zo dat vanaf dit moment de volken voor God hebben afgedaan. Gods liefde blijft steeds naar alle mensen en alle volken uitgaan. Vanaf Genesis 12 - de roeping van Abram - is God bezig om het volk Israël te vormen als een licht voor alle volken. Ook Jezus komt tot Zijn volk als het Licht van de wereld. In de Bergrede roept Hij het volk Israël en iedereen die in Hem gelooft op om Zijn licht in deze wereld en naar alle volken uit te dragen.

In Handelingen 2 schenkt God tijdens het Wekenfeest (Sjavoet) of Pinksteren de Heilige Geest. Hij laat Zijn hulp en liefde zien. De eerste discipelen worden vervuld met de Heilige Geest en de verwarring van Babel wordt tijdelijk en voor een beperkte groep mensen opgeheven. Parten, Meden, Elamieten, inwoners van Mesopotamië, Judea en Kapadocië, Pontus en Asia, Frygië en Pamfylië, Egypte en Lybië. Romeinen, Joden en bekeerlingen tot het Jodendom, Grieken uit Kreta en Arabieren hoorden allemaal de mannen uit Galilea in hun eigen taal spreken.

Hier laat God Zijn oorspronkelijke doel zien, nl. dat heel de wereld Hem zal kennen en liefhebben. De verwarring van Babel heeft niet het laatste woord. De discipelen krijgen de opdracht de wereld in te trekken, vervuld van de Heilige Geest en toegerust met de gaven van de Geest waaronder de gave van het spreken in tongen (talen).

Bijzonder is dat de rabbi's al in de eeuwen vóór Jezus' menswording van deze zaken weet hadden. Van de bekende rabbijn Jochanan Ben Zakkai is de uitspraak dat tijdens het Wekenfeest de openbaring van de Torah op de berg Sinaï zich zou gaan verdelen over alle (70) talen van de mensheid om zich zo tot alle volken te kunnen richten.

De Omertelling

De 50 dagen tussen Pesach en Sjavoet (of tussen Pasen en Pinksteren) worden nauwkeurig geteld. Dit zodat niemand zou vergeten dat deze gersteoogsttijd een begin en een einde had.

In het algemeen is de omerperiode - de periode tussen Pesach tot Sjavoet - een droevige tijd. Juist in deze periode is het Joodse volk door vele rampen getroffen. De opstand van Bar Kochba werd juist in deze periode neergeslagen. De kruistochten begonnen als regel in het voorjaar en dan vonden er richting de Joden vreselijke pogroms plaats. Vele vervolgingen van Joden startten met Pesach omdat 'zij Jezus hadden vermoord'. Een uitzondering daarop vormt de 33^e dag, Lag b'Omer. Dat is een vreugdevolle dag omdat toen de plaag die de leerlingen van rabi Akiva trof, ophield.

Binnen het Jodendom gaan steeds meer stemmen op om van de Omertijd een meer vreugdevollere tijd te maken.

Ten eerste omdat het toch om een vreugdevol feit gaat, namelijk om ieder jaar uit te zien naar het ontvangen van de Torah op de Sinaï. Ten tweede omdat juist in de Omerperiode de staat Israël is gesticht.

Van Hooglied (Pesach) tot Ruth (Wekenfeest)

In de synagoge wordt van oudsher met Pesach het Bijbelboek Hooglied gelezen. Hooglied is een bijzonder boek en beschrijft de liefde tussen een jong meisje en haar geliefde. In de eerste plaats gaat het over de oprechte liefde tussen man en vrouw. Het boek laat er geen twijfel over bestaan dat God Zelf die liefde heeft geschapen. Daarnaast is het volgens vele uitleggers het boek van de liefde tussen God en de mens. De liefde tussen Jahweh en Israël en tussen Jezus en de gemeente.

Traditioneel wordt dit boek tijdens Pesach in de synagoge voorgelezen. Dit om aan te geven dat met Pesach de verloving tussen God en Israël begon. Ondanks het feit dat Israël al tijdens de verloving ontrouw werd door het gouden kalf te aanbidden, is het verlangen van God naar Zijn bruid onveranderd aanwezig. In heel het Eerste Testament (Oude Testament) lezen we dat God zich voortdurend naar Zijn bruid uitstrekt (denk bijvoorbeeld aan de profeet Hosea).

En dan het boek Ruth. Ruth wordt tijdens het Wekenfeest gelezen, en wel om diverse redenen:

1. Ruth komt in Bethlehem aan bij het begin van de gersteoogst (Ruth 1:22), dus met Pesach.

2. In o.a. Leviticus 23:22 geeft God aan het volk de opdracht om de randen van het veld niet te oogsten. Dit omwille van de armen en vreemdelingen. Door de maaiers van Boaz te volgen leeft Ruth uit de voorzienigheid van de Eeuwige.
3. Ruth zoekt bescherming bij Boaz, de man die naar de wet gerekend haar lossen was (Leviticus 25:25). Dat is degene die de naam van de overledene voor de eeuwigheid in stand houdt. In dit geval de naam van Machlon, de overleden man van Ruth. De lossen is een beeld van de Messias die uiteindelijk de hele mensheid zal verlossen. Ruth trouwt met Boaz op Sjavoeot, dus aan het eind van de gersteoogst en aan het begin van de tarweoogst.
4. De belangrijkste reden: Door haar belijdenis in Ruth 1:16b "Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God" wordt Ruth deel van het Joodse volk. Zij is als het ware in en op Israël geënt (Romeinen 11). Iemand die Ruth hierin is voorgegaan was Rachab, de hoer van Jericho maar ook de moeder van Boaz (Mattheüs 1:5).
5. Zowel Ruth als Rachab worden stammoeders, zowel van koning David als van de Here Jezus. Net zoals Tamar en Juda (Genesis 38) via Peres, uit het voorgeslacht van Boaz. Als we zien wie er allemaal in de geslachtslijn van Jezus voorkomen mogen ook wij ons bemoedigd weten.

Hoe Jezus Pinksteren vierde

Jezus was zo met Zijn volk en met de Torah verbonden dat we rustig mogen aannemen dat Jezus deed wat het hele volk tijdens het Wekenfeest deed.

Tijdens het Wekenfeest werd de synagoge met bloemen en vruchten versierd.

Dit om God te eren als de Schepper van alle leven en Gever van de oogst.

Naast het boek Ruth wordt overigens soms ook Psalm 119 gelezen, de Psalm die Gods Woord roemt.

De nacht voorafgaand aan Sjavoeot was een nacht van waken en studeren. Dit om de nacht voorafgaand aan de openbaring op de Sinaï te herinneren. Dit vond en vindt tot in de kleinste dorpen en synagogen plaats. Ongetwijfeld heeft Jezus hieraan deelgenomen. Mocht u zich ooit hebben afgevraagd hoe het kan dat er in de vroege ochtend van Handelingen 2 al zoveel mensen op de been waren, dan heeft u hier het antwoord. Ze kwamen uit de synagoge en waren op weg naar het tempelplein.

Zolang de tempel bestond (tot het jaar 70) heeft de ceremonie van het bewegen van de twee broden plaats gevonden. Of Jezus hiervan getuige is geweest, weten we niet.

De twee broden stonden volgens de rabbijnse traditie voor land en volk. Dat de broden werden bewogen, verwijst naar het feit dat God leeft en in beweging is.

Als christenen mogen wij weten dat Jezus, het Brood des levens, leeft en dat de Heilige Geest die Hij gezonden heeft, ons in beweging wil zetten om Zijn leven door te geven.